

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. I. cap. 24. & seqq. de Ceremoniis Baptismi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

gere, seque ob aliquem in re antehac nunquam decisâ, sed indifferenter relicta dissensum duro & diro anathematis fulmine à Jove Capitolino percute audire, sed tamen per Dei gratiam non sentire, coguntur, scio, insigniter tantam fuisset audaciam miratus, imò etiam graviter detestatus, sicut non potuit non ægrè ferre præcipitâ antehac Stephani, Pontificis Romani, contra Cyprianum Eiusque collegas in causâ Anabaptismi censuram, supra notatam, ubi de *Ministri Sacramentorum qualitate* fuit actum. Utinam ergò, & ò utinam ab hoc immani rigore abstinuissent Tridentini à Spiritu Romano malè animati Definitores, & fortè Schisma hoc tristissimum Christi tunicam non ita lacerasset, ut omnis jam reduntionis spes in totum decollare videatur. Utinam, ita porrò vota facio, sed pro dolor, frustranea, in vestigiis Augustini quoad hujus in specie Quæstionis decisionem mansissent, & nihil, de quo inter adversarias partes litigaretur, esset super. Ille enim, utur, quod jam monui, magnum inter Baptismum Christi & Johannis discrimen statuens, quod nec Evangelicos omninò negare, itidem dixi, in non uno locorum, ad quæ Bellarminus provocat, suam ita proponit Sententiam, ut alteram non in totum rejiciat. Nominatim, ubi Donatistas graviter est hortatus, *ne de Baptismo Johannis faciant caliginem*, singulari humilitatis studio ita de eo pronuntiavit: *cujus causa & ratio sive ista sit, quam exposui, sive alia melior certiorque reddatur*. Eo etiam loco, ad quem Bellarminus supra adludit, ita hæc de re egit Augustus Doctor, ut non ad eò multa liceat desiderare: *Quamquam ita credam baptizasse Johannem in Aquâ penitentia in remissionem peccatorum, ut ab eo baptizatis in Spe remitterentur peccata, re ipsâ verò in Domini Baptismo id fieret, sicut resurrectio, qua expectatur in finem Spe in nobis est facta; tamen, ne (fortè, si) quisquam contendat, etiam in Baptismo Johannis dimissa esse peccata, sed ampliorem aliquam Sanctificationem eis, quos Paulus Apostolus denuò baptizari jussit, per Baptismum Christi esse collatam, non ago pugnaciter*. Utinam, ita adhuc semel, quamvis in irritum, vota facio, utinam in his, quos Augustinus modestissimè fixit, terminis, mansissent Patres ad Synodum Tridentinam conscripti, & de quo quererentur Evangelici, non haberent, ad Augustini moderationem meritò respicientes; quamvis si observatio *Esthii* ad Canonem de hæc Quæstione Tridentinum valet, nonis præcisè vel directè Evangelicis videatur oppositus. Ita autem in suis ad Apostolorum Acta Notationibus scribit: *Concilium Tridentinum anathema dicit eis, qui negant, quidquam esse discriminis inter Baptismum Johannis & Christi; nec tamen illud discrimen explicat*. Vnde illo Concilii canone non damnatur *quorundam Veterum Sententia, ut Basilii, Nazianzeni, Chrysostomi, Cyrilli Hierosolymitani, qui Baptismo Johannis remissionem tribuunt peccatorum, Baptismo Christi adoptionem filiorum*. Si, inquam, hæc valeat explicatio, nihil ille Canon contra Evangelicos, qui non omne discrimen inter Christi & Johannis Baptismum tollunt, sed ultrò aliquod, quoad gradus Gratia, præsertim gratis data, quatenus Gratia gratum facienti opponitur vel contradistinguitur, concedunt, militat; & si laudatorum Ecclesie Patrum Sententia, quæ Johannis etiam Baptismo peccatorum remissionem adscripserunt, hoc Canone non fuit damnata, Evangelicos etiam hoc Fulmen non tangit, qui hac in re cum laudatis Patribus consentiunt, & contra quos Augustinus etiam *pugnaciter* non agendum statuit. Paucis, dum Theologiae Moralis Doctores multò majoris momenti Quæstiones & propius Fidei fundamentum attingentes hodie intra Probabilitatis sive majoris sive minoris terminos collocent, atque pro & contra, ultrò citroque disputent, consultius fuisset, si & huic Problemati aliquem inter eas locum concessissent.

L. II, con-
tra lit. Pe-
til. cap. 37.ad c. 19.
verf. 4.

CAPVT VIGESIMVM QVARTVM, & seqq.

DE

Ceremoniis Baptismi.

A Diaphora quidem hæc sunt & variantes, neque vel loci vel temporis respectu universales, id quod vel solum discrimen hodiè communiter receptum inter Ecclesias Orientales Græcorum & occidentales Latinorum confirmat, quas in ceremoniis plurimùm à se invicem differre, nemo rerum peritus ignorat; & tamen, quæ Romanorum hodiè Doctorem, & imprimis Bellarmini est insolentia, Evangelicis persuadere satagunt, eas, quarum in administratione Baptismi in sua Ecclesiâ est usus, solum esse antiquissimas, & vel ex Apostolorum traditione manantes, vel à Sanctis Patribus institutas. Quamvis autem fateamur ultrò, non omnes eas hodiè adhi-

SS

beri,

berī, quas olim adhibitas fuisse in veterum Scriptis prolixè recensetur, collectas Seculo antecedente à *Rhenano* in ad *Tertulliani* de *Coronâ Militis* librum *Adnotationibus*, hoc autem à *Iosepho Vice-Comite*, *Ambrosiani Mediolanensis Collegii Doctore*, peculiari *observationum Ecclesiasticarum* Commentario; & ne Præceptoris olim de me Meritissimi immemor sim, à *D. Danhavero* in primo Sacræ *Christeidos Actû*, nuper etiam ab

pag. 195.
& seqq.
ad Annum
Christi
494 n. 7.
seqq.

Epist. 86.
ad Casul.

Epist. 118
ad Januar.

Annalium Ecclesiasticorum Francorum Conditor, ut plures alios Antiquitatis Ecclesiasticæ peritos silentio nunc præteream; fateri tamen coguntur idem Romanenses etiam, multa ab illo tempore in his quoque Ceremoniis mutata esse & omninò abolita. Quà igitur illi fruuntur libertate, ut pro ratione temporis, loci, personarum id intermitant, quod olim per aliquot Secula in continuo fuisse usu agnoscere coguntur; eandem Evangelicis quoque concedant, humanæ tyrannidis jugum sibi ulterius imponi non sustinentibus, eaque Augustini autoritate fretis, quam *Launojus* loco proximè citando suppeditat, & cujus usum supra jam habuimus: Ita enim Pater augustissimus: *In his rebus, de quibus nihil certi statuit Scriptura Divina, mos populi, vel instituta majorum pro lege sunt tenenda; de quibus si disputare voluerimus, & ex aliorum consuetudine alios improbare, orietur interminata luctatio, quæ labore sermocinationis cum nulla Veritas (alias, Veritatis) documenta insinuet, utique cavendum est, ne tempestate contentionis serenitatem Charitatis obnubilet.* Et alibi: *Totum hoc, genus rerum liberas habet observationes, nec ulla est in his melior Disciplina gravi prudentique Christiano, quam ut eo agat modo, quo agere viderit Ecclesiam, ad quamcunque fortè de venerit. Quod enim neque contra Fidem, neque contra bonos mores injungitur, indifferenter est habendum, & pro eorum, inter quos vivitur, Societate servandum est.* Quæ Sancti Doctoris monita Evangelicis idèò grata sunt, quia non omnes in administratione Baptismi ceremonias olim usitatas aboleverunt, id quod ipse Bellarminus debuit agnoscere, sed eas ex libertate Christianâ pro ratione loci, temporis & personarum reservârunt, quas sine omni Superstitione ad eorum ædificationem & excitandam devotionem conducere existimârunt, qui Sacræ actioni huic sive tanquam Susceptores, sive tanquam testes rogati, sive aliâ Divino in Ecclesiâ cultui vacantes interesse solent. Ut adèò ferias hic agere liceret, neque opus esset, aliquem in hoc negotio impendere laborem, aut Lectorem ab eis, quæ sequuntur magis necessaria & plus controversa, prolixius detinere. Sed ne præteritio hæc videatur esse indicium omnimodæ paupertatis, quasi nihil planè esset, quod ex Augustini promptuario contra Bellarminum in hac etiam Quæstione posset inservire, lubet breviter ad tria tantum loco Speciminis mentem revocare, & quia Bellarminus in tres divisit classes Baptismi ceremonias, illas nimirum, quæ Baptisum vel antecedunt, vel comitantur, vel sequuntur, ex quâvis classe unam modò eligere & ostendere, Bellarminum in earum ex Augustino commendatione non sincerè egisse, & quidem iudicio eorum, qui testes de Domo audiunt, adèòque minus suspecti esse possunt aut debent. Ex primâ autem classe octavam numero & ordine Ceremoniam laudat Bellarminus *gustum Salis*; datur enim, inquit, vel potius dabatur olim Catechumenis *Sal gustandum*, ut adparet ex *Origene & Concilio Carthaginiensi tertio*. Et fortè ad hunc *Salem* adlusit Augustinus, cum de se adhuc puero ait vel scribit: *Signabar jam signo Crucis, & condiebar Ejus sale. Dabatur etiam Panis benedictus loco Eucharistia, ut Augustinus testatur; quanquam & ipsum Salem loco Eucharistia eis datur, inquit, vel potius datur ex Concilio Carthaginiensi laudato. Gabriel Vasquez, ubi de hac Ceremonia agit, Th. c. 4. sequentia exhibet: Pro eâ citant aliqui Origenem & Augustinum. Ibi tamen non meminerunt de hac ceremoniâ Salis pro Catechumenis, sed alio sensu de Sale Divina Gratia loquuntur, ut quisque facile videre poterit. Concilium tamen Carthaginiense tertium, canone quinto, hujus Salis, quod Catechumenis gustandum tradebatur, aperitè meminit, cum ait: L. 6. c. 25. Item placuit, ut etiam per solenniſsimos dies Paschales Sacramentum Catechumenis non detur, nisi Sal solitum; quia si fideles per illos dies Sacramentum non mutant, nec Catechumenis oportet mutari. Addit Bellarmini Socius: Hujus Canonis verbanon parum obscura sunt. Nonnulli putant, per Sacramentum eo loco intelligi Eucharistiam, cujus loco, inquit, Catechumenis Sal dabatur, juxta quorum Sententiam sensus illius erit Canonis, ne Catechumenis per dies etiam solennes Paschatis Eucharistia, sed tantum Sal solitum daretur. Sed verò, cum nusquam legamus, Catechumenis dari consuevisse Eucharistiam frustra Canon ille in eo sensu latus esset, ad prohibendum id, quod nunquam fieri consueverat. Ego igitur, qui Sacramentum intelligo Panem benedictum, qui sane Catechumenis loco Eucharistia tempore Augustini dabatur, & Sacramentum dicebatur, ut ex sequentibus Augustini verbis constat: Quod accipiunt Catechumeni, quamvis non sit corpus Christi sanctum,*

L. I. Confess. c. 11.
Disp. 166.
in 3. part.
Th. c. 4.
P. 561.
Conf. Cel.
lot. de
Hierarch.
L. 6. c. 25.
P. 546.

sanctum, est tamen sanctius, quam cibi, quibus alimur, quia Sacramentum est. *Quod sane* Lib. II. de
nihil aliud fuisse videtur, quam Panis benedictus, qui aliis communibus cibis praefertur, & ab peccat.
Augustino Sacramentum vocatur. Cum igitur hoc fuisse in more Augustini tempore, videtur merit.
in eo Concilio, cui idem Augustinus interfuit, sublatum; cumque in diebus etiam Paschatis cap. 26.
fuerit vetitum, videtur etiam pro omni alio tempore interdictum fuisse, ita ut pro Sacramento,
quod gustari deberet, nihil Catechumenis relinqueretur, nisi Sal etiam benedictum & exorci-
zatum, quod omnibus dari consuevit ante Baptismum. Reddit autem Concilium rationem,
quia, cum fideles jam baptizati non mutent Sacramenta illis diebus, sed idem, nempe Eucharis-
tiam recipiant, quo vesci semper consueverant, consentaneum rationi fuit visum Patribus
Africanis, ut Catechumeni etiam non mutarent cibum spiritualem, sed eodem, Sale nimirum,
illis etiam diebus vescerentur. Ita contra Socium & Ejus sequaces Vasquez. Ex secundâ
Ceremoniarum Baptismalium classe quintam numero & ordine Bellarminus laudat
tempus Paschale & Pentecostale, hæc cum observatione: Et si quovis tempore dari possit Ba-
baptismus, si necessitas urgeat, veteres tamen diligentissimè servabant hanc Ceremoniam, ut so-
lum in Sabbatis Pasche (cur non Paschatos?) & Pentecostes ordinariè baptizarent. Ad-
dit, esse hanc universalem & antiquam consuetudinem, patet etiam ex illis Augustini verbis:
Venit Pascha, dedit nomen inter alios Competentes. Hæc de Ceremonia & temporis circum-
stantiâ ut ex Augustino aliquid moneatur, laudatus paulò ante Launojus, Sorbonista Pa-
riensis facit, qui suo de Veteri Ciborum delectu & jejuniis Christianorum Tractatu pecu-
liarem subjunxit de solemnioribus olim Baptismi temporibus adpendicem, quæ Bellarmi-
nus de Festis Paschatos & Pentecostes habet, non quidem rejiciens, at alia etiam tem-
porâ subjiciens solenniora, quibus Sacramenti hujus administratio fuit suscepta. Festum
in primis Epiphaniæ, quod ob tria maximè legitimum esse Baptismi tempus ostendit,
primò, ob ipsius Christi Baptismum hoc die celebratum in Jordane, quod Exemplum
esse dicit omni majus exemplo. Deindè ob antiquum juxta & celebrem apud Græcos
usum & consuetudinem, à duobus nominatissimis Patribus, Gregorio Nazianzeno, & Io-
hanne Chrysostomo vindicatam. Neque vanam esse conjecturam, si quis hunc in Epipha-
niâ tingendi morem, cujus nullum post apostolos notetur in Oriente principium, ab
aliquo apostolo, vel Apostolico saltem Viro mansisse credat. In iis enim, quæ Fidem
non attinent, inductas esse varias universim ab Apostolis & Apostolicis Viris consuetu-
dines, quis cum ratione firmâ negaret? Tertio demum ob illustre miraculum, quo hic
usus in Africâ post Siricii & Leonis, Pontificum Romanorum tempora sit confirmatus.
Addit, ad præcipuum hujus Disciplinæ fundamentum, inter alia, quibus explicari possit
& fulciri sequentia etiam Augustini verba inservire, in primo de hoc Epiphaniæ Festo
Sermone ita auditores suos adloquens: Nobis ex Baptismo lavacrum est concessum, quod
in Iordanis alveo consecravit. Nos quoque in melius esse mutandos operis miraculo præmonstra-
vit, quando aquas in Vina convertit. Et idè in omni actu nostro Stellam Fidei præparemus, &
in custodia puritatis Baptismum Christi celebremus, quia hæc Christi regeneratio nostra Fidei est
confirmatio. Infirmavit enim nobis sui Muneris beneficium per secundæ Nativitatis exem-
plum, & quod facere (nos) voluit, ipse prior fecit. Legimus Iudæos diversa habuisse sub Lege
Baptismata, sed nullum ex his contra prævaricationis malum potuit generalem conferre medi-
cinam; & idè pro absolutione totius Mundi indigebant regenerationis aquâ cælestis sancti-
ficari. Et quia per universum Mundum Baptismi Sacramentum humano generi opus erat,
omnibus Aquis benedictionem dedit, quando in Iordanis alveum unicâ ac singulari Pietate de-
scendit; tunc enim non tam Christum Dominum lavit unda, quam lota est. Tibi ergò Chri-
stus nascendo advenit, tibi vivendo militavit, tibi moriendo conflavit. Quem vides pro te
mortuum, pro te etiam intellige baptizatum. Et interpositis quibusdam: Vitalem gratiam
non corpus ex flumine, sed flumen mutat ex corpore. Descendere in se fontem suum felix un-
da miratur, sub uno momento remedia concipiens aterna, & novâ DEUM regenerationis fe-
cunditate paruriens: quod acceperat, hoc reddens, & quod non habebat, accipiens. His simi-
lia postquam ex Hieronymo, Maximo, Ivone Carnotensi adduxit Launojus, Festum E-
piphanie ad Baptismi celebrationem commendans, addidit, ipsum quoque Natalem
Christi huic Sacræ actioni olim fuisse consecratû, id quod præter alia in primis Baptismo
Clodovei, primi Gallorum Regis ad Christum conversi, in hoc Festo baptizati confirmati
quin & ultatum in Festo S. Iohannis Baptiste Baptismum apud Gallos fuisse, ex Gregorio
Turonensi docet. Ut autem illustrationis loco illud etiam adcedat, quod de Bap-
tismo Clodovei in Vigiliâ Natalis Domini celebrato, contra Fredegarium & Hincmarum,
Gallorum Historicos, hanc actionem Paschatos Festo adscribentes, & eorum autori-

Anno
Christi,
496. n. 8.

Observ.
Eccles.
Lib. I. cap.
18. p. 47.

L. cit.
p. 235.

pag. III.
qu. 63.
art. 3.

tatem secutos, in specie, laudatum supra Theologum Mediolanensem, *Isophum Vice Comitem* habet Launojus, pluribus nuper ivit confirmatum, qui *Annales Francorum Ecclesiasticos* scribere cepit, *Carolus le Cointe*, Trecentis, Congregationis oratorii Presbyter, laudatus *Ephemeridum Gallicanarum* authoribus Scriptor, prolixam *Aviti*, Viennensis Episcopi ad ipsum Regē Clodoveum de hoc ipso Epistolam adducens, ex qua hæc temporis circumstantia satis aperte demonstratur. Accedit, quod & hic non prætermittendum, testari eundem Annalium Scriptorem, eodem Anno, quo Clodoveus Rex est baptizatus à *Remigio*, Rhemensis Episcopo, baptizatum esse quinto Calendas Octobris, id est, proximè ante Festum *Michaelis*, Tribunal quendam, nomine *Censforinum*, ab *Elenberio*, Tornacensi Episcopo, pluribus adjunctis Tornacensibus, qui unà ab eodem Episcopo, pluribus adjunctis Tornacensibus, qui unà ab eodem Episcopo susceperant Baptismum. Ut adeò plura fuerint tempora Baptismi Sacramento olim destinata, quàm quæ Bellarminus, ex *Augustino* præsertim, voluit huic actioni Sacra esse solennia, qui etiam agnoscere noluit, quòd tamen plerique hoc argumentum tractantes ingenue fassi sunt, nominatim laudatus *Vice Comes*, Doctor Ambrosianus scribens, *Baptismi tempus in Ecclesia varium & multiplex fuisse; & quidem ejus quasi nascentis exordio Fidei Christianæ Proceres, nullâ temporis ratione habitâ, quoscumque Salutis veræ avidos non verant, creptis opinionum erroribus, solenni ritu piatos, ad Fidem Christi adjunxisse, & ita testibus Apostolorum Actis Eunuchum Candacis Æthiopum Reginae à Philippo, Paulum antehac Saulum ab Ananiâ, Cornelium cum familiâ à Petro, alios plures ab aliis fuisse baptizatos, quæ certo tempore ac constituto, cum ex improvise fuerint facta, corrigisse, vix est, ut credam, inquit Vice Comes, post adductum Ambrosii locum huc pertinentem addens, omnium gentium Magistros, Apostolos, in Sacris baptismalibus homini impertiendis nullum habuisse temporis delectum, id quod sequenti etiam ratione convinci posse putavit: *Apostolici namque consilii & prudentiæ non fuit, primis temporibus, quando bene subactus ager Domini uberrimos pollicebatur fructus, præsentem & certam messam longius differre; maxime, quia metuendum erat, ne passim à virgulis & veribus jactum Christianæ religionis Semen elideretur. Addo, tantam hominum multitudinem is temporibus ad Baptismum confluisse, ut duobus (tantum) diebus, sicut postea, omnium vota expleri nullatenus poterint; præsertim cum Ecclesia tunc Ministrorum laboraret inopiâ, nec certa cuique Munera essent distributa. Hæc ille, qui postea etiam, ubi plura de duobus statis hæc temporibus Patrum & Ecclesiæ Scriptorum, interque ea *Augustini* etiam, collegit testimonia, porro confessus est, consuetudinem hanc, Festo solum Paschatos & Pentecostes Baptismi Sacramentum administrandi, permanisse quidem (at non omninò integram & inviolatam, quod adducta paulò ante Exempla ostendunt,) usque ad tempora *Caroli Magni*, *Ludovici Pii*, filiique *Ejus Lotharii*, testibus Eorum legibus ab *Ausegiso* collectis, & Scriptoribus *coevis*, *Albino Flacco*, *Walfrido Strabone*, *Rabano Mauro*, & *Concilii Triburiensis* Patribus, sed post eos nullum Baptismi in Paschate aut Pentecoste administrati meminisse, id quod argumento sit veterem hanc ab eo tempore consuetudinem esse abrogatam, cæptaque passim & tempore quocumque Baptismi Sacramenta conferri. Causam mutationis fuisse dicit commune periculum vitæ, quod plerique sine Baptismo vitâ fuerint defuncti; & ut vaserrimo humani generis hosti, cujus infinita sitis, inquit, hominum stragibus insaturabiliter expletur, Divinus confirmati præsidii fortius resistere possimus. Launojus etiam, circa temporis circumstantiam, quo disciplina baptizandi in diebus Solemnioribus abrogari cepit, sequentia notata digna observavit: *Primò*, certum esse, baptizandi hunc ritum nullo Canone universalis Concilii, quod ex Latinis simul & Græcis Antistitibus coaluerit, esse abrogatum. *Secundò*, certum esse etiam, hunc baptizandi ritum nullo Canone universalis Concilii, quod Latina (solum) habuerit Ecclesia, esse abrogatum. *Tertiò*, certum esse idem, hunc ritum baptizandi nullo etiam Decreto Romanorum Pontificum esse abrogatum. *Quartò* tandem, ritum hunc baptizandi post Magistrum Sententiarum abrogari paulatim cepisse, & quod post quædam circa observationem *septimam* notat Launojus, hanc baptizandi disciplinam non ubique simul, sed quibusdam in locis citius, in aliis tardius abrogatam fuisse, additis circa *nonam* observationem duabus & communibus Scholasticorum penè omnium rationibus, quibus tandem sit effectum, ut hæc baptizandi disciplina abrogaretur, *Thomâ Aquinate* eas exponente; unâ quidem, quâ dilationem statuit prætermittendam, quando, qui sunt baptizandi, perfectè adparent instructi & ad Baptismum idonei, sicut *Philippus* Eunuchum, & *Petrus Centurionem* cum suis statim baptizârunt; alterâ autem propter**

infirmatam aut propter aliquod periculum mortis, Leone Papá, rigidissimo aliás anti-
 qui moris observatore, hic tamen connivente, de quibus utur fat facilibus & expeditis
 rationibus, quæ nihilo-minus suas habuerint vices, & variam sint experta fortunam, por-
 rō id etiam *Launojus* observat, eas non movisse Sanctos Patres & Episcopos per annos
 mille ducentos & eò amplius Occidentalem gubernantes Ecclesiam; non movisse Con-
 cilia, qui eandem Sacris Canonibus temperatint, *movisse tamen* & tandem primi & se-
 cundi ordinis Sacerdotes posterioribus Seculis Ecclesiam administrantes, sed paulatim
 & veluti sensim sine sensu, *usque dum vetus ille baptizandi ritus in defuetudinem abiret.*
 Quæ hâc occasione ex parte Evangelicorum contra Papæos tanquam nimios Cere-
 moniarum veteris Ecclesiæ admiratores notari possent, non urgeo, ea Lectoris
 studiosi iudicio commendans. Addo tantum, quæ laudatus antea non semel *Vice-Comes*
 pluribus huc pertinentibus & partim supra jam adductis subjunxit: *Ex quo ea mutari*
tempora Sanctis Patribus est visum, omnes in id toto incubuerunt pectore, ut nati infantes
quàm-primum in Ecclesiam, aut omninò ante nonum diem, ad Baptismum deferrentur. Tertia
 super adhuc est classis ceremoniarum, quæ Baptismum sequi dicuntur, ex quâ secundam
 numero & ordine sistit Bellarminus unctionem *Chrismatis in vertice*, quam & distinguit
 ab eâ unctione, quam inter ceremonias Baptismum antecedentes refert, ac numero &
 ordine *undecimam* recenset, quaque ante Baptismum Catechumenos *oleo benedicto in*
pectore & scapulis unctos scribit, ac utriusque unctionis ante & post Baptismum memi-
 nisse *Augustinum* monet; sed & distinguit ab ea unctione, de qua tanquam singulari Sa-
 cramento, quod Confirmationis dicitur, sequenti & peculiari libro agit, ejus materiam
 statuens *non oleum simplex, sed Balsamo mixtum*, ac Ministrum esse dicens *solum Episco-*
pum, alias etiam addens Ceremonias ab unctione Baptismali differentes, de quo Con-
 firmationis vel unctionis Sacramento proximè ex *Augustino* amplius erit agendum.
 Nunc id moneo, Bellarminum & omnes Papæos Scriptores Ejus vestigia legentes,
 circa distinctionem unctionis, (quam etiam simplicem, non duplicem, olim ad tempus
 aliquod in Ecclesia Veteri usitatam fuisse Evangelici non negant, necessariam verò
 eam observatu hodiernum esse inficiantur) in Baptismo adhibitæ, à peculiari unctionis
 Baptismalem Gratiâ confirmantis Sacramento, entia præter omnem multiplicare ne-
 cessitatem, & quod ad præsens pertinet Institutum, sine *Augustini* auctoritate, ad
 quam nihilominus provocare ausus est Bellarminus. Ut enim de Authore & auctori-
 tate illius Sermonis non dicam, in quo *Augustinum* utriusque unctionis, Baptismi Sa-
 cramentum & antecedentis & consequentis, meminisse dixit; nihil in eo continetur,
 quod duplicem in hujus Sacramenti administratione jubeat fingere unctionem. Ver-
 ba, ad quæ respexisse videtur Bellarminus, (neque enim ea adponere est ausus, ne fraus
 Lectori pateat) hæc sunt: *Omnes, qui ad salutare Baptismum consequendum offeruntur Ec-*
clesiæ, & chrisma & oleum Benedictionis accipiunt, ut jam non Vasa vacua, sed Deo plena, &
Templum Dei esse mereantur. In his verbis dum chrisma & oleum particulâ *ET* distin-
 guuntur, Bellarminus etiam duas unctiones distinctas significari putavit, cum tamen
 infinitis ex Sacro Codice, ipso etiam *Augustino* exemplis possit ostendi, unam rem ean-
 demque diversis, hac intercedente particulâ, vocabulis exhiberi; diversis inquam vo-
 cabulis, quæ non res diversas sistunt, sed rem unam eandemque, ut dixi, posteriori ut-
 plurimum vocabulo antecedens explicante. Et ne frustra id dixisse videar, ita Au-
 gustini, si modò Augustini, verba hæc intelligi debere, de una nimirum, & non duplici
 unctione; vincunt omnia Ejus loca, quæ de unctione Baptismali agunt vel agere viden-
 tur, utpotè quorum nullo duplex occurrit unctio, sed una tantum & simplex, id quod
 Examen locorum ostendet, quæ Bellarminus ad demonstrandum Confirmationis Sa-
 cramentum adduxit. Nunc ea inter attendisse sufficiat, quæ laudato Antiquitatum
 Baptismalium Scriptori, *Iosepho Vice Comiti*, ad hujus unctionis Baptismatis confirma-
 tionem placuit Lectori commendare. Postquam enim *Honorium Augustodunensem*,
Richardum Anglicum, Guilielmum Lindanum, Guilielmum Durandum, Iacobum quoque *Pa-*
melium graviter (quo jure, quæve injuria, hic non attendo;) perstrinxit, quod triplicem,
 ante videlicet Baptismum, post Baptismum, & in peculiari Confirmationis Sacramento
 adhibitam unctionem, earumque quasi diversarum distinctionem non advertentes *Veterū*
Ecclesiæ Scriptorum confuderint testimonia, & ad unam unctionem, quæ tribus diversissimis com-
petunt, retulerint: ut causas indicaret, quarum respectu hæc unctio Baptismalis, quâ Bellar-
 minus in tertia Classe & inter Ceremonias Baptismū sequētes recensuit adhibeatur ad tria
 provocavit Augustini, præter aliorum Ecclesiæ Doctorum, testimonia, quæ tamen omnia &

Lit. cit. c.
23. p. 67.Serm. 206.
de Temp.L. V. c. 3
pag. 310.

Lib. 15. de Trin. c. 26. Tract. 33. in Johan. num. 342.

singula non nisi unius Unctionis, faciunt mentionem. Primum est: *Vnguento visibili, quo baptizatos ungit Ecclesia, Donum Gratiæ significatur.* Secundum: *Christi nomen à chrismate dictum est; Chrisma autem Gratiæ, unctio Latine nuncupatur.* Ideo autem nos unxit, quia lucas *zores contra Diabolum fecit.* Tertium huic simile est, & ab hoc indubie desumptum, quod *Prosper, Augustini discipulus, & juxta quosdam alter Augustinus, in Sententiis ex Augustino collectis habet: Christi nomen à chrismate est, id est, ab unctioe, quia (forte, quâ) idcirco omnis Christianus sanctificatur, ut intelligat, se non solum Sacerdotalis & Regiæ Dignitatis esse consortem, sed etiam contra Diabolum fieri luctatorem.* Quamvis si duo hæc posteriora Augustini & ex Augustino *Prosperi* testimonia accuratius, ut par est, inspiciamus, non de unctioe visibili, de quâ in primo agitur, sed in visibili & spiritali in iis Sermo sit, comparatione institutâ unctiois Christianorum cum unctioe Christi, à quo dicuntur Christiani, sicut ille Christus à chrismate & unguento vel unctioe, non certè visibili, quo Eum in Baptismi susceptione à Johanne Baptistâ unctum fuisse non legimus; sed omninò invisibili, quo humanam in primo Unionis, quæ ob Mysterium inexplicabile dicitur *personalis*, momento Naturam Deus Pater juxta Regii Vatis Oraculum unxit *præ consortibus*, qui tamen hujus etiam unctiois ex parte fiunt participes, dum vi scederis & Gratiæ Baptismatis tanquam membra cum Eo tanquam Capite propius junguntur & uniantur, à quo flumen Donorum & sanctificantium & administrantium in totum corpus derivatur, & quidem sine unguento vel unctioe visibili, quod ad Augustini mentem rite percipiendam sequenti de Confirmationis Sacramento tractationi fuit omninò præmittendum.

LIBRI SECVNDI
CAPVT SEXTVM ET SEPTIMVM,
DE
Sacramento Confirmationis.

Lib. 15. de Trin. c. 26. Conc. II. in Psal. 26. Lib. III. de Bapt. cap. 16. & Tract. 6. in Epist. Joh. Lib. II. contra lit. Petil. cap. 104.

Q uinque diversis Augustini locis & testimoniis utitur Bellarminus, ut eam Confirmationem vel unctioem, quam à præcedente duplici unctioe, tanquam ceremoniis Baptismalibus distinguit, Sacramentum propriè & verè dictum esse demonstrat, prolixissimè insuper respondens ad ea, quæ Chemnitius & Calvinus ex Augustino contra hoc Sacramentum observarunt. Quæ ad priorem hujus tractationis partem pertinent, hæc sunt: *Augustinus dicit, Ecclesiam adhuc servare, quod fecerunt Apostoli, ut Ejus præpositi manus imponant ad Spiritum Sanctum accipiendum, ibidem etiam meminuit Chrismatis.* *Alibi dicit, hæc unctioe spiritaliter homines perfici.* *Item alibi dicit, Nunc quidem linguis non loqui, quibus post Baptismum manus imponuntur; Reverà tamen accipere Spiritum Sanctum, & latenter atque invisibiliter infundi charitatem.* *Sed præcipuus est sequens locus: In hoc unguento Sacramentum chrismatis vult Petilianus interpretari, quod quidem in genere visibilium signaculorum Sacramentum est, sicut ipse Baptismus, sed esse potest in hominibus pessimis: Et infra: Dicitur ne igitur visibile sanctum Sacramentum, quod esse & in bonis & in malis potest; illis ad præmium, istis ad judicium, ab invisibili unctioe Charitatis, quæ propriè bonorum est.* *Hæc Augustini testimonia & loca à Bellarmino pro Confirmationis & unctiois post Baptismum Sacramentalis demonstratione, dum non sunt unius generis, specificam quoque requirunt considerationem.* Et primus quidem, tertius item & quartus de impositione manûs vel manuum; secundus verò & quintus, in quem ultimum Bellarminus omnem suam spem collocat, de unctioe agunt. De utrisque videndum, an ad Sacramentum Confirmationis à Baptismi Sacramento distinctum pertineant. Impositionem manûs vel manuum quod attinet, in *vindicis & Anti-Ottomanis & Anti-Thomisticis* antehac ostensum fuit, quæ lis & controversia ante Annos non ita multos, inter celeberrimos hujus Seculi & satis eruditos Scriptores, *Petrum Aurelium*, vel potius *Johannem Vergerium Haurannium*, Abbatem in Biturigibus San-Cyranum, & singulari Regis Galliarum Privilegio, jussu item, adeoque & nomine, & impensis *Cleri Gallicani*, sua de præfenti Quæstione opera iteratò & magno cum plurimum adplausu publicantem ex una, ex alterâ verò *Jacobum Sirmondum*, in Antiquitate Ecclesiasticâ præ aliis sua Societatis ho.